

R E G É L Ő.

PESTEN csötörtökön martius 20^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

L o r d H o w t h. (*Végzet.*)

Bizonyítja a' rege, hogy soha boldogabb házasság nem történt. Alma és férje mult életöknek szomorú emlékeit egymás birtokán elfelejteni látszattak, holott arra még is szüntelen emlékeztek, hogy az időt jól használni 's figyel-möket házi boldogságukkal semmi függésben sem álló tár-gyakra fordítani teljes jusok vagyon. Nem volt e' két sze-mélynek nyelvre szüksége, mert köztök gondolat szólt a' gondolathoz, 's kívánság előzte-meg a' kívánságot.

Alma azonban könnyű kellemetességgel kezdett irlandi 's angoly nyelven beszélni; könnyen ellent állhatott tehát szóval is a' lord egyik gondatlan képzeletének, mellytől őt Alma ekkoráig komoly jelekkel tartoztatá vissza. Ezen képzeletének foglalatja az volt, hogy ama különös munká-val készült karkötőt, mellyet Alma szüntelen karján hordozott, és szembetűnően nagyra becsült, erőszakkal leoldani 's tőle elvenni akarta.

Mihelyt Alma beszélni tudott férjével, bizonyossá tette őt, hogy a' karkötőnek karjáról leendő levétele neki életébe fog kerülni, mert ő azt éppen annyira becsüli, mint lételét.

Ebből lord Hawth természetesén azt következteté, hogy azt hitésének valamelly közletről való 's már nem élő atyja-fija adta talán éppen a' hajótörésnek rettentő órájában; azért egy ideig felhagyott a' karkötő feloldását ohajtó szándékkal. De szerencsétlenségére a' szerelemféltés gyanújának valamelly neme szállotta-meg szívét; midőn egykor Alma mosolygva tagadá-meg tőle azon ajánlás elfogadását, mellynél fogva férje kérte őt, engedné-meg neki, hogy ama karkötőt egy másikkal kicserélhesse, mellyet éppen kezében

tartott. A' tagadó feleletre megsérteíve 's nyugtalan nehez-
teléssel kérdező a' lord, valljon nem volna-e az valamely
kedvelt szeretőjének ajándéka. Alma, ki maga az élő igaz-
ság volt, viszonzá, hogy a' karkötőt egy őt igazán szerető
férjfi szorítá karjára; 's ha lord Howth Almának, férje
iránti hűsége becsülete és szerelmében helyezett, határtalan
bizodalmára méltó volna, bizonynyal nyugodtan elégednék-
meg hitésének ama szentül tett fogadásában, hogy szívét
senkivel sem osztotta-meg, 's férjét szereti egyedül és sze-
rette azon első pillantattól fogva, mikor őt meglátta. Kön-
nyörgött egyszersmind, hogy ezen kérdés ismétlésével többé
ne sebesitse-meg szívét, 's ez által adja neki bizodalma
jelét, melly nélkül semmikép sem élhetne. Egybekelésök
óta most tört-ki legelőször lord Howthnak természeti gyen-
gesége; mert szinte magán kívül levén haragjában a' félté-
kenység és szenvedély legmérséktelenebb kifejezéseivel
élt, 's végre érzéktelenül azon kérdést tette, valljon mi
lesz a' következése, ha ő ezen gyűlölt drága jószágot Alma
megegyezése nélkül le fogja oldani.

Ezen egész idő alatt Alma őt gondos véd angyali pil-
lantatival nézte. Könnyek csordultak szemeiből, 's midőn
őt nyájasan szorítá karjai közé, felkiálta, „A' te Almad
halála! Ismétlem ujra, hogy nem élhetek, ha természe-
ted rosszabbik oldalának engedsz. Hidd-el, hogy nem ezen
noha nagy értékű ékesség elvesztése, hanem bizodalmat-
lanságod és erőszakod fogja haláloamat okozni. O Gerald,
ha szereted még az eddig nagyon is boldog Almadat, tehát
bizz hűségében!”

„Hogy szeretlek-e Alma?!“ 's a' nyájasság és bizoda-
lomra szenvedéllyel vissza térő szerelmes férj melljére ra-
gadá hitését, és ez egyszer a' kedvetlenség tárgyáról el-
felejtkezett.

Kevés hetekkel e' jelenet után a' lord korán kelt-fel
's fürdeni ment; onnan vissza jöven öltözőjéből háló szo-
bájába tért, hogy minekelőtte a' terembe (szála) menne,
alvó hölgyétől egy csókot lophasson.

Szokatlan meleg volt az idő, 's Alma tudta nélkül
hányá-le magáról éji köntöseinek némelly részét, 's fekvé-
se közben arcát és vállait csak feloldozott sűrű hajának
fürtjei takarták. A' fényes fekete fürtökön ajkainak rózsá-
színe annál kellemesebben hatott keresztül, 's bájosan

gömbölyödött nyakának elefant-csont fehérsége varázslóban mutatkozott. Az alatt, míg a' nyájas férj előtte állott és szunnyadását őrzötte, ajkainak rózsáji minden gyengéd lélekzeténél szembetünően látszattak fejlteni, gyönyörű színe minden lélekzeténél nevedett. Lord Howth, az egy szemében levő szerető és költő, magában susogta e' szókat:

„ — A' fris szellő,

Melly szép arczán rózsájit termeszt,

Hlatjokat is magával terjeszti.“

Talán elvégezte volna ezen hevenyezett egyvelegét (rhapsodia), ha Alma nem változtatja fekvését, 's az által másik karját is ki nem takarja. — Ezen parosi márványhoz hasonlító, és mintegy szobrász (Bildhauer) által dombo-ritott szép kar bilincselte most le a' lord szeméit; de nem a' fedettlen forma, sem az átlátszó szép bőr területén egymásba ágazó kék erek lánczolak-le szeméit, — hanem ama titokkal teljes kar-perecz.

Alma mélyen sohajtott; a' lord aggódva tekintte reá; álmában sohajtozott a' kedves. Karjára nézett Howth, 's egy két lépéssel előbbre ment; éppen a' szép arczra terült a' világosság, melly most a' változtatott fekvés miatt egészen a' vizsgáló felé fordult; a' lord könnyeket látott, mellyek úgy rezgettek a' szép képen, mint a' most szakasztott rózsán a' harmat-cseppek.

„Most előbbi szeretője felől álmodik! Vesszen-el minden tőle levő emlékjel!“ 's midőn a' lord ezt mondá, azon pillantati dühösséggel leszakasztá a' titkos karkötőt.

Keresztül ható kiáltással ébredett-fel Alma; egyszer már megrázkódott lord Howth ilyes kiáltáson. Felnyitá szeméit, 's a' lordra szegezte; — ezen pillantás — a' lord lelkeig hatott; haldokló hitese szeméinek utolsója volt. Felkelni erőlködött, 's kinyújtott karjaival őrült férjének ölelését viszonzni akará; de míg ezt tenné, már szeméi bezáródtak; vissza dőlt a' vánkosra, 's a' kedves Alma nem élt többé. — Vad, de néma álmélkodással állott lord Howth néhány pillanatig: helyéből mozdulni nem tudott. Talán csak elájult Alma a' heves elmeindulás miatt? Ó nem, a' halál jelenlétében van valami rettentő, melly magát érezteti velünk: — ki nem ismeri azt el? Míg a' fájdalomtól megmerevedett férj mozdulatlanul állott az ágy előtt, éppen Alma mellett látott valamit mozogni; 's milly nagy volt

rémitő ijedtsége, midőn egy elő ugró patkányt látna, mely éppen olly pillantást vetett reá, mint a' haldokló Alma, 's azután eltűnt szemei elől! — A' lordot tébolyodás fogta el; rá tekintve a' görcestől vonagló kezébe szorított karkötőre, látta annak pompásan készített külsejét, de belsejében éppen azon arany szálát találta, melyet egykor kis kedven-
czének lábára kötött.

Elnyomatva az őt ostromló ezer meg ezer vad, ellenkező, 's rettentő gondolatoktól; megoszolva jó és gonosz lélek felől támasztott képzelete közt, 's tudván, hogy ő bizonyosan valamellyiknek karjaiban élt, egy ideig minden érzékei elhagyák őt, 's midőn szolgálji megtalálták, hideg és érzéketlen volt teste, valamint ama szép halott, melyen fekvék.

Ezen rendkívüli eset után lord Howth még csak rövid ideig élt. Catholicus levén klastromba vonta magát, hol életének kevés hátra levő hónapjait bűnbánásra 's imádságra fordítá. Mondatik, hogy nyugodt elmével halt-meg, mert elhiteté magával, hogy valamely boldog lélek lehetett, mellyel ő olly tiszta és áldást terjesztő közösülésben élt egyesülve, és hogy ő ezen boldog szerencsét azért veszté el, mivel alacsonyabb természete gyengeségének engedett, noha azt idvességes szenvedései által már csaknem egészen meggyőzte volt. Méltán mondhatni tehát, hogy nem annyira komor, mintsem komoly hitelű érzelmekkel halt-meg; azért, kik történetét regélik, inkább tisztelettel mint irtózással beszélnek azt el.

A' melly tájon e' rege szerint ezen eset történt, mai napig is tisztelettel hiszik ott annak valóságát; belőle sok képzelődő és féltékeny szeretőnek intés gyanánt szolgált lord Howth sorsa, hogy ne adjon helyet a' kétkedésnek, midőn őt az ész és szeretet tanítja bizodalomra.

N É P I S M E R T E T É S.

Romai fénypazar (Luxus). *(Végzet.)*

Az illy mesterségekre már Romában kölykezett elefántok tanítottak, mert a' régiek ismerték azon titkot, melly által a' vad állatokat még fogságukban is nőszésre birhatták. Claudiusnak 40 király-tigrise volt egyszerre, mellyet bizonyító emlékoszlop néhány évek előtt ásátott-ki a' föld rejtekeiből; maga a' bölcs Titus is meleg fürdőjinek felszen-

telése alkalmával 9000 részint vad, részint szelid állatokkat rendelt megölettetni, 's e' mellett még asszonyok is viaskodtanak.

Martíálnak egy egész kötet epigrammái azon állatok magasztalását foglalja magában, melyeket Domitianus a' pórnak mutatott, 's fáklya - világnál hajháztatott; itt asszony vivott oroszlánnal, amott király-tigris tépé szét az oroszlánt 's a' t. — Ekkor látták legelőször a' két ágú szarv-orrút. Ugyan ezt szemlélhetni ezen császárnak pénzein is lenyomva. A' 105-ik évben, midőn Trajanus Decebaluson vett győzelmét innepelné, a' játékokban nem kevesebb mint 11,000 vad ésszelid állat konciztatott-fel. Antoninus elefantokat, krokodilokat, nilusi lovakat, 's a' legelső hyenákat mutatta-be. A' sokkal gyengédebb érzésű Marc-Aurel borzadozott illy vérengzéssel gyönyörködtető mulatságoktól, de Domitianus alatt nagyobb hatású erővel állottak azok ismét fel; ő atyja halála után 14 napig folyvást játékokat adott, és személyesen tigrist, 1 nilusi lovat, 's 1 elefantot zúzott agyon 's a' strucz madarak fejeit ön kezeivel szabdalta.

A' 248-ik évi előadások Fülöp alatt igen érdekesek. A' népinnepe elrendelése végett III-ik Gordius által össze szedett állatok száma állott 32 elefant, 10 jávorszarvas (Elendthier), 10 tigris, 60 szelidített oroszlán, 30 parducz, 10 hyéna, 1 nilusi ló, 1 szarv-orrú, 10 teve-szarvas (Giraffe), 20 vad szamár, 20 vad ló, 10 argoleo (nem tudni mi nemű állatok voltak) és számtalan más állatokból, melyek mind megölettek.

Probus, diadalma alkalmával, a' circusba erdőt ültetett, hol 1000 strucz, 1000 szarvas, 1000 vad disznó, 1000 him, 's ugyan annyi nőstény oroszlán, 100 libyai 's ugyan annyi syriai parducz, 300 medve, teve, hegyi juh 's egyebek szerte futkostak. Constantin ezen vérengző játékokat, és a' circusban volt viaskodásokat eltörlötte. Symmachus azonban Theodosius alatt említi még a' parduczokat; hasonlóképpen azt is jegyzi, hogy azon krokodilok, melyek a' circus számára valának elhatározva, 40 nap mulva éhség miatt hultak-el.

Claudius említi, hogy Honorius tigriseket fogatott hintaja elébe; — Marcellius mondja, hogy Justinianus 20 oroszlánt 's 30 parduczot mutatott elő. — Az illy mézsárlá-

sokra szánt állatoknak bajos megszerezhetési módja, a' romai dicsőségnek és pénznek enyészete, 's végtére az ébredező emberiség szelidebb indulatja voltak kétség kívül e' szilajszokásoknak eltörlését siettető okai, melyek talán azért divatoztanak leginkább, hogy egy szünet nélküli háborúra született népet a' vérontáshoz még inkább szoktassanak.

H. I.

Az Eskimók mythologiája olly különös, mint nagy nemű. Legfőbb istenségek valamelly egykarú óriásnak egyik rendkívül erős leánya; neve Aywillaiyu, 's csak egy szeme van, a' bal. Ezen kívül még két istenségök van, az egyik Pamion, a' másik egy nagy medve, melly jégtorlatok közt lakik, 's magát sokszor emberekkel is mulatja. Aywillaiyu sokszor elő idéztetik, 's jóslatokat hirdet a' varázsló által, ki dolmányán keresztül beszél.

J E L E S M O N D A S.

Valódi erény.

A' mit embernek keze nyujt, veszendő:

Halhatatlant vár, 's keres a' valódi,

A' nemes virtus: maga ő magának

Bére jutalma.

Egy magos hegynek tetejére tette

Templomát, melynek tele van tövissel

Utja, környékét kifacsart verejték

Tengere mossa,

Nagy nehézségű, repedett lecsüggő

Szirtjeit zúgó szelek ostromolják;

'S a' tüzes villám ropogó haragja

Döngeti, rázza.

Virág.

Természet az ember anyja 's dajkája; minden tudományunk és tapasztalásunk csak annak eszköze, hogy a' természetet ismerni tanuljuk. A' természet szóllani nem tud, csak intéssel beszél; ezen intést kitölmácsolni a' tudományoknak örökös tárgya.

Udvardy Ján. közli R...l M.

Aphorismák Budáról. A' szerelem hasonló a' földinduláshoz; a' legerősebb épületeket is feldúlja.

A' házasság Istentől növesztett fa, melly szépen zöldel 's virágzik; azért szeretnek olly nagyon a' halandók pihenni árnyékában,

Nagy Ignácz.

K Ö L T É S Z E T.

T é l e n.

Sűrű ködök gyászfátyola leplezi
Földünknek arczát; a' ligetek 's hegyek
Viránszövényét a' dühöngő
Tél deres ujjaival letépte.

A' bércek ormán északi vész üvölt;
A' róna hátát hófuvat önti-el;
'S! az árva erdők zord ölén mély
Csendü magány ijedelmi ülnek.

Most fülmilék bájömlendezésein
Az ifju pásztor szíve nem olvadoz;
'S a' tükör-érnek tarka partján
Balzsamokat violák nem öntnek.

Dúlongj vad észak fergeteges szele!
Ordits zivar 's a' rózsavirányt tipord!
Melissza lángkeblén virító
Egi tavasz mosolyog körültem.

Szép lányka! vidám arczaid édenén,
Égő szemednek heszperi csillagán
Érzem, mi szép éltünk, 's mi kedves;
'S mennyi gyönyör virul útainkon.

Egész világom rózsza között ragyog;
Ezer varázskép szór örömet reám;
Elszendereg búm 's bánatom, mely
Zöld ereim gyökerét emésztné.

Ó ember, ember! csak jelenen repess;
Álmid ne kergesd; és az eget ne vívd!
Itt minden ágról bő marokkal
Szedni lehet sok örömvirágot.

Kecskemétről Királyi Károly.

K Ü L Ö N F É L E.

Színek symbolikája. A' világnak — bizvást mondhatom — minden népeinél közös dolog a' színeket különféle képes kifejezésekre használni, azokkal mást valamit jelentő képek, symbolumok gyanánt élni. Ez igen természetes, mert azon benyomás, melyet ez vagy ama szín bennünk okoz, szorosan öszvehangzik egy bizonyos, szívünk melyében rejtődő, érzéssel, 's ebből eredő indulattal, és így ennek kifejezésére magyarázására egyszerű de sokszor a' szónál is alkalmasabb eszköz. Azon természetes öszvehangzásból megfejtethető: miért a' neveletlén — ki nem mivelt ember — és így egy egész nemzet is — az eleven, vagy mint szokás mondani lármás, szemet szuró színeket inkább szereti, mivel t. i.

annak érzése, indulatja is nyersebb, szilajabb: ellenben a' miveltebb 's ennél fogva méraékeltebb érzésű emberek a' szelidebb színeket kedvelik. Igaz ugyan: hogy a' nemzetek ama képes kifejezésekben, symbolumokban nem mindig egyeznek-meg, — p. o. nálunk gyászt jelent a' fekete szín, a' Hinduknál pedig azt a' sárga fejezi ki, 's a' t. de ennek okát a' nemzet gondolkozás-modjában, izlésbeli megfogásaiban, 's átaljában karakterében könnyű feltalálni. — A' neveltebb 's miveltebb nemzetek nem az érzésekre egyedül, de a' társas életnek viszonyaiban előjövő különféle ötletek és tárgyak kijelentésére is alkalmaztatják a' színeket, mivel a' kimivelt elmének fogékonysága 's költői szelleme nagyobb — tágabb, 's azért a' miveltebb embereknél vagy népeknél a' színek symbolikája kiterjedtebb — az az: ugyan azon egy szín többfélélt jelent, és a' jelentés módosítást — változtatást is vesz-fel. — A' mennyire hazánkban is a' színek symbolikáját létezni, 's neműképen divatozni tapasztalhatám, e' folyóirat olvasó szép nemek — mint az ő varázskörébe legkivált tartozó dolgot elő-terjeszteni, és őt arra ha más-kép nem — legalább mint egy ártatlan mulatság tárgyára figyelemztetni bátorodom. — A' fehér szín jelent ártatlanságot, lelki tisztaságot, egyszerűséget, vidámságot, tiszta ártatlan örömet, és minden jót. — Fehér — szürke, deres: agg vagy érett kort, tapasztalást, tudományt, mérsékletességet, de alázatosságot is. — Kék — világos, égszín: vidám jó kedvűséget, lelki nyugalmat, el nem fogottságot, egyenességet és megelégedést. — Mély kék: hűséget, barátságot, állandóságot, ragaszkodást. — Fekete: gyászt, bűt 's bánatot, de tiszteletet is. — Zöld — világos: reményt, vágyódást. — Mély vagy haragos zöld: méltó neheztelést. — Sárga — valódi vagy arany: tartósságot, valódiságot. — Világos vagy szalma sárga: kevélységet. — Zöldes sárga: irigységet. — Narancs sárga: szerelem féltést. — Veres — világos: vadságot, zabolátlan pajzán örömet. — Bibor veres: uraságot, fenséget. — Mély vagy setét veres: boszú-vágyat, dühösséget, háborúságot. — Szederjszín veres: haragot. — Piros vagy rózsaszín veres: szerelmet, örömet, éledést és boldogságot. — Sápadt rózsaszín veres: epedést. — Viola: szerénységet, ajtatosságot, méltóságot. — Lilla — az annyira kedvelt: állhatatlanságot, változékonyságot. 's a' t.

K—th W. Pr.

Mulattató. Bizonyos házbirtokos zséleljétől a' hátra maradt házbért sürgette. Ez mentegeté magát 's még egy kis időt kért várakozásra. „Uram“ — mond felhevülve a' házi gazda — „ha az embernek elég pénze nincs a' házbért megfizetni, ne alkalmatlankodjék másnak, hanem vegyen inkább magának házat.“

1) Számrejtvény.

Száz egyem 's ötven egyemhez
Ha talán a' kegyes ég
Boldogító örömemre
Ezeret is adna még,
És az egészt úgy mondhatnám
Majd enyimnek, azt nem adnám
Világ kincséért neked
Bár égne érte szíved.
Simon Ferencz.

2) Szórejtvény.

Rég-időknek származéka,
Nemzet, régi nemzet ez:
Melly orosz hon nagy vidékén
'S Tátra mellett lételez,
Kezd elől vagy fordítsd vissza,
Egy lészen csak mindig az;
'S vé betűjét elszakítja
Vízre lelsz benn, szent igaz.
P. Szóke-Dencsről.

Előbbi rejtvény: Kosár.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsa 61.